

Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 5.

книжных музейный коллекций, а также приведен алгоритм презентации опубликованных изданий. Статья содержит примеры библиографических описаний, учитывающих специфику книжки или журнала как музейного предмета.

Ключевые слова: Педагогический музей Украины, издательская деятельность, издательская серия, каталог-путеводитель.

Mikhno O. P.

Publishing series „Library stock of Pedagogical Museum” as a way of popularization books museum collections

The article covers publishing activity of Pedagogical Museum of Ukraine by analyzing the publications taken from the museum's publishing series „Library Stock of Pedagogical Museum”. The author examines the content, structure and methods of creating the catalog-guide of the museum's book's collection and provides the algorithm presentation of published editions. This article contains examples of bibliographic descriptions, tailored to a book or magazine as a museum object.

Keywords: Pedagogical Museum of Ukraine, publishing activity of the museum, publishing series, catalog-guidebook.

УДК 025.4.036-027.522:37

Зоріна Н. Є.

н. с. відділу наукового формування
та опрацювання документних ресурсів

Коваленко С. Г.

н. с. відділу наукового формування
та опрацювання документних ресурсів
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

ЗВЕДЕНІ БАЗИ ДАНИХ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ВЗАЄМОДІЇ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ НА ЗАСАДАХ КООПЕРУВАННЯ

Висвітлено досвід взаємодії Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського з провідними освітянськими бібліотеками зі створення галузевих зведених баз даних дисертацій і збірників наукових праць, а також значення такої співпраці для формування високоякісного інформаційного ресурсу сучасної наукової бібліотеки. Розглянуто особливості, основні проблеми та перспективи організації зведених баз даних на основі кооперації.

Ключові слова: електронний каталог, зведені каталоги, зведені бази даних, дисертації, збірники наукових праць, Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського, освітянські бібліотеки, співпраця, кооперація, інтегрований галузевий інформаційний ресурс, ІГР.

Постановка проблеми. У період кардинальних соціальних й економічних змін, що відбуваються в українському суспільстві, відчутно зростає роль педагогічної науки, яка визначає мету, зміст, форми й методи виховання та підготовки молодого покоління до життя й праці, впливає на розвиток і вдосконалення національної освіти. Сучасна наукова педагогічна бібліотека, однією з основних функцій якої є забезпечення якісної інформаційної підтримки науковців, викладачів вищих навчальних закладів, шкільних учителів, здобувачів наукових ступенів, студентів, надання їм максимально можливого обсягу опублікованої наукової інформації в

мінімально короткі терміни, перебуває в постійному пошуку оптимальних шляхів розв'язання цього завдання. Разом з тим, якщо потреба в якісних інформаційних ресурсах постійно зростає, сучасний стан бібліотечної галузі погіршується внаслідок істотного скорочення фінансування, що негативно впливає на можливості бібліотек з формування інформаційних ресурсів і надання доступу до них. Це зумовлює потребу в пошуку та впровадженні бібліотеками нових ефективних способів координування й кооперування діяльності як єдиного дійового засобу їх існування. Найбільш ефективним напрямом діяльності є міжбібліотечне співробітництво, що полягає в об'єднанні зусиль освітянських бібліотек у створенні інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (ІГР) з питань освіти, педагогіки й психології на засадах партнерства. Це дасть змогу організувати процес інформаційно-бібліографічного забезпечення користувачів, у тому числі й віддалених, на якісно новому рівні, зокрема, істотно розширити можливості пошуку інформації, забезпечити оперативність і релевантність пошуку, активізувати обмін науковою інформацією й підвищити роль бібліотек у системі інформаційних комунікацій [1]. Така діяльність сприятиме підвищенню ефективності опрацювання документів як у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, так і в кожного з партнерів, та вдосконаленню забезпечення інформаційних потреб користувачів.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у бібліотечній справі дає змогу бібліотекам вийти за межі своїх електронних каталогів (ЕК) і завдяки впровадженню різних форм взаємодії поширювати свої бібліографічні записи (БЗ) та використовувати інформацію, накопичену іншими бібліотеками. Це створює умови для переорієнтування діяльності наукових бібліотек у напрямі формування єдиного інформаційного простору на основі об'єднання і взаємного використання ресурсів й інтегрування в регіональний, національний, європейський і світовий простір. Провідна роль у цьому процесі належить ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як всеукраїнському галузевому інформаційному, науково-методичному та координаційному центру мережі освітянських бібліотек МОН України та Національної академії педагогічних наук (НАПН) України. Бібліотека здійснює науково-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти, вітчизняної педагогічної і психологічної науки, сприяє задоволенню професійних потреб науковців і практиків, зокрема, здійсненню наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки, психології, впровадженню досягнень науки і передового досвіду в практику роботи навчальних закладів.

Створюваний на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського спільно з мережею освітянських бібліотек МОН України та НАПН України інтегрований галузевий інформаційний ресурс являє собою сукупність вітчизняних і зарубіжних джерел інформації й інформаційних послуг, організованих на трьох рівнях інтеграції – організаційно-технологічному, логічному й фізичному. Формування ІГР – це складний процес, що забезпечує максимально повне й адекватне відображення структури знань у галузі освіти, педагогіки, психології та організацію вільного доступу до відповідних джерел даних та інформаційних послуг для всіх учасників освітнього процесу.

Досвід бібліотек України, Білорусі, Росії у впровадженні корпоративних проєктів та розвитку міжбібліотечної взаємодії та проблеми, що потребують розв'язання на цьому шляху, досліджували О. Мар'їна [9], В. Попик [12], О. Дікунова [2], В. Михлик [10], В. Самойленкова [13], О. Племнек [11] та ін. Не оминули своєю увагою це питання й науковці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Формуванню інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу та взаємодії освітянських бібліотек присвячено праці І. Лобановської [7; 8]. Л. Самчук [14] представлено дослідження розвитку корпоративних бібліотечних систем та огляд стану діяльності бібліотечних консорціумів, асоціацій, корпорацій зарубіжних країн (США, країн Європи, пострадянських країн), а також висвітлено досвід ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з обміну електронними БЗ періодичних видань з провідними освітянськими бібліотеками України. У публікаціях С. Коваленко [5; 6] розкрито проблеми й перспективи створення зведеної бази даних дисертацій як складової частини ІПР. Можливості й проблеми кооперативної взаємодії освітянських бібліотек у сфері аналітичного опрацювання збірників наукових праць досліджено в працях Н. Зоріної [3; 4].

Будь-яка наукова робота потребує максимально повного вивчення інформації про наявні наукові розробки та дослідження. Можливість оперативного доступу до інформації про новітні наукові досягнення істотно впливає на ефективність наукової роботи. Тому введення до інформаційних ресурсів бібліотек таких наукових праць, як дисертації й статті з наукових збірників, та забезпечення доступу до цієї інформації широкому колу користувачів є важливим питанням інформаційного обслуговування, а кооперування роботи для формування ІПР – актуальним і перспективним напрямом діяльності бібліотек.

Метою статті є висвітлення можливостей і проблем взаємодії освітянських бібліотек України у формуванні зведених баз даних дисертацій і збірників наукових праць упровадженням кооперативних форм міжбібліотечного співробітництва.

Виклад основного матеріалу. *Зведені електронні каталоги (бази даних)* – це каталоги, в яких відображено ресурси кількох самостійних бібліотек або всієї бібліотечної мережі. Зведені каталоги виконують ті самі функції, що й інші бібліотечні каталоги, проте особливого значення набуває виконання ними інформаційно-пошукової функції [15]. У таких каталогах у БЗ кожного документа, крім всієї потрібної інформації про самий документ, містяться відомості про його наявність у фондах бібліотек (однієї або кількох) та його місце зберігання, позначені за допомогою сигл ідентифікації (умовних позначень бібліотек-учасниць).

Дослідження питання створення зведених каталогів дало змогу зробити висновок, що їх давно й активно створюють у бібліотеках: спочатку – у традиційній паперовій (картковій або друкованій) формі, а згодом – в електронній. У них об'єднують БЗ за різними ознаками – мовною, територіальною, типо-видовою, галузевою, тематичною тощо. Останнім часом дедалі більше бібліотек стають учасниками різних об'єднань [1; 5]. Однак об'єданого галузевого інформаційного ресурсу з питань освіти, педагогіки та

психології нами виявлено не було. Це дає підставу стверджувати, що розпочатий ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського проект зі створення галузевих зведених баз даних є новим напрямом у роботі освітянських бібліотек.

Корпоративний проект з формування бібліографічної зведеної бази даних дисертацій (ЗвБД дисертацій) з питань освіти, педагогіки та психології започатковано в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2012 р., а в 2014 р. розпочато роботу з формування зведеної бази даних збірників наукових праць (ЗвБД ЗНП) галузевої тематики. Участь у проекті забезпечується на основі двосторонніх Договорів про науково-інформаційне співробітництво та Додаткових угод про створення зведених баз даних, укладених між ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та провідними освітянськими бібліотеками.

Обидві зведені бази даних створено на принципах:

- рівноправності: всі учасники проекту мають рівні права та обов'язки щодо організації ЗвБД дисертацій і ЗвБД збірників наукових праць;
- відкритості: проект відкритий для приєднання нових учасників; його учасником може стати будь-яка бібліотека, готова дотримуватися спільних правил.

Основну мету створення ЗвБД реалізовано через розв'язання таких завдань:

- організаційно-технологічного забезпечення створення, підтримки та керування інтегрованим електронним інформаційним ресурсом галузевої тематики для спрощеного пошуку та відбору інформації, потрібної для наукової, практичної, навчальної та іншої діяльності;
- поліпшення якості створюваних інформаційних ресурсів бібліотек завдяки уніфікованому підходу до оформлення бібліографічних записів;
- надання користувачам комплексу бібліотечно-інформаційних послуг, що забезпечують ефективне використання ІГР дисертацій та збірників наукових праць, зокрема, прискорення надання доступу до наукової інформації, що міститься в них, а також можливості отримання інформації щодо наявності того чи іншого збірника (його змісту й аналітичних БЗ статей) або дисертації в бібліотеках мережі;
- усунення дублювання в роботі бібліотек завдяки електронній каталогізації та одноразовому введенню інформації й багаторазовим і багатофункціональним взаємним використанням;
- реалізації вільного та багатоаспектного доступу до зведених баз даних віддаленим користувачам через веб-портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;
- скорочення сумарних фінансових, трудових і матеріальних витрат бібліотек на створення й підтримку ІГР та автоматизацію бібліотечних процесів.

Зведені бази даних створено на базі програмного забезпечення САБ „ІРБІС64”. Їхнім ядром стали бібліографічні записи електронного каталогу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Сферою застосування зведених баз даних є бібліотечно-бібліографічна діяльність, довідково-інформаційне обслуговування різних категорій користувачів, а також міжбібліотечна

співпраця. Обидві ЗвБД виконують фондовідображувальну, інформаційно-пошукову, довідкову, інтеграційну та кумулятивну функції. Разом з тим кожній базі даних притаманні певні особливості, пов'язані з характером відображених у них документів.

Враховуючи велике значення для суспільства досягнень педагогічної та психологічної науки, у 2012 р. фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ухвалено рішення про створення ЗвБД дисертацій з питань освіти, педагогіки, психології та суміжних дисциплін, переважно гуманітарних, пов'язаних з проблемами освіти. На першому етапі роботи до проекту залучено бібліотеки наукових установ НАПН України, що мають електронні каталоги на базі програмного забезпечення САБ „ІРБІС”. Такий вибір обумовлено кількома причинами. Насамперед, це можливість максимально повно зібрати в одному місці потрібну науковцям інформацію про захищені дисертації. Усі ці установи розміщено в Києві, що значно полегшило співпрацю, особливо на початковому етапі. У 2013 р. до проекту почали активно долучатися бібліотеки педагогічних вищих навчальних закладів України. З початку створення ЗвБД дисертацій у проекті, крім ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, беруть участь 12 наукових бібліотек – 5 бібліотек інститутів НАПН України та 7 бібліотек вищих навчальних закладів України. Загальний обсяг ЗвБД дисертацій на 01.08.2016 р. становить 9800 бібліографічних записів.

Для уніфікування бібліографічних записів та уникнення системних помилок у процесі організації ЗвБД фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського для бібліотек – учасниць проекту розроблено інструкцію, в якій визначено набір полів і технологію формування бази даних у модулі „Каталогізатор”.

Важливим і перспективним напрямом міжбібліотечної взаємодії для формування ІГР є також кооперування роботи з аналітичного опрацювання збірників наукових праць. Цю роботу в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського розпочато у 2008 р. Усього опрацьовано понад 200 назв збірників наукових праць і матеріалів конференцій, що видають наукові установи НАПН України та вищі педагогічного та інженерно-педагогічного профілю, а також деякі класичні університети, в яких здійснюють наукові дослідження в галузі педагогіки та психології. Протягом 2008–2015 рр. опрацьовано понад 1 000 примірників збірників і створено близько 35 000 БЗ статей. В Україні щорічно публікують кількасот назв наукових збірників, які мають періодичність від одного до дванадцяти випусків. Цілком зрозуміло, що жодна бібліотека не може охопити й опрацювати такий обсяг інформації, оскільки це потребує великих трудовитрат. З огляду на це постало питання про об'єднання зусиль провідних освітянських бібліотек для аналітичного опрацювання наукових збірників і надання доступу до них широкому колу користувачів, особливо віддалених.

Проведене у 2012 р. дослідження можливості обміну аналітичними БЗ виявило певні проблеми в організації цього процесу [3]. Ураховуючи, що повноцінний обмін аналітичними БЗ можливий лише за певних умов, дотриматись яких усім учасникам взаємодії складно (наприклад, однаковий

формат опрацювання документів) або практично неможливо (наявність однакових збірників в обох партнерів, що є обов'язковою умовою для здійснення обміну БЗ), організувати його досить проблематично. З певних причин сьогодні неможливо, а іноді й непотрібно збирати повні комплекти всіх наукових збірників з певної тематики в кожній з бібліотек. За результатами дослідження зроблено висновок, що обмін аналітичними БЗ зі збірників не є перспективним. Проте саме створення зведеної бази дасть змогу акумулювати інформацію про наявність у бібліотеках наукових збірників та їхній зміст і сприятиме доступу до цієї інформації. Тому в 2013 р. започатковано формування бібліографічної зведеної бази даних збірників наукових праць (ЗвБД ЗНП) на засадах кооперування. У 2016 р. у проекті разом з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського беруть участь 7 бібліотек (3 бібліотеки інститутів НАПН України та 4 бібліотеки вищих навчальних закладів МОН України). За станом на 01.08.2016 р. загальний обсяг ЗвБД ЗНП – 13 148 БЗ (474 БЗ наукових збірників та 12 674 БЗ статей).

Згідно з інструкцією „Обмін бібліографічними записами документів для створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу на засадах кооперування” наповнення зведених баз даних ззовні забезпечується з використанням технології експорту/імпорту БЗ у вигляді зовнішнього файлу у форматі стандарту ISO-2709 через FTP-сервер (File Transport Protocol).

Пошук у зведених базах даних здійснюється за стандартними пошуковими елементами – прізвищем автора, назвою документа (дисертації, збірники, статті), індексом УДК, предметними рубриками, ключовими словами. Результати пошуку користувачі можуть переглянути на екрані монітора, зберегти у формі бібліографічного списку, замовити до читального залу бібліотеки-фондоутримувача або зробити замовлення на копію частини документа через службу електронної доставки документів (ЕДД) згідно з правилами користування відповідної бібліотеки.

Роль єдиного вікна доступу до галузевих інформаційних ресурсів, у тому числі й зведених баз даних, виконує портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (<http://www.dnpb.gov.ua>). Відображення галузевої інформації в одному місці й можливість доступу до неї в режимі онлайн за допомогою Інтернету значно полегшує задоволення інформаційних потреб користувачів, насамперед віддалених.

У 2016 р. для підвищення ефективності міжбібліотечної співпраці фахівці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського провели дослідження питання формування й використання зведених бібліографічних баз даних дисертацій і збірників наукових праць методом анкетування. Для цього розроблено анкету, що містить 10 запитань:

1. Чи створюєте ви електронний каталог
2. Яке програмне забезпечення Ви використовуєте для організації ЕК
3. Чи бере ваша бібліотека участь у корпоративних проектах
4. Чи є у фонді вашої бібліотеки дисертації, збірники наукових праць
5. Чи відображено в ЕК Вашої бібліотеки дисертації, збірники наукових праць

6. Чи опрацьовуєте ви збірники наукових праць (повне аналітичне опрацювання, введення змісту)

7. Чи бере ваша бібліотека участь у формуванні зведених баз даних з питань освіти, педагогіки, психології, організованих ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

8. Чи хотіли б ви долучитися до формування зведених баз даних

9. Чи згодні ви долучитися до формування зведених баз даних з дотриманням єдиних правил

10. Чи є у Вас технічна можливість здійснення обміну БЗ через Інтернет

У ході дослідження опитано 40 бібліотек; відповіді надіслали 37 бібліотек. З них 35 бібліотек створюють електронні каталоги, використовуючи різне програмне забезпечення (табл. 1); 2 бібліотеки ще не мають ЕК.

Таблиця 1

Програмне забезпечення ЕК

Програмне забезпечення	Створюють ЕК	%
САБ „ІРБІС”	14	40
УФД-Бібліотека	16	46
Інші програми	5	14
Усього:	35	100

З таблиці видно, що більшість опитаних бібліотек використовують для створення ЕК програмне забезпечення САБ „ІРБІС” (40 %) і УФД/Бібліотека (46 %). Крім того, для створення ЕК бібліотеки використовують інше програмне забезпечення: дві бібліотеки використовують **UNILIB**, ще дві бібліотеки використовують **Politec Soft Бібліограф**, одна бібліотека використовує **eLibrary** (власна програма).

Участь бібліотек у корпоративних проектах представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Участь бібліотек у корпоративних проектах

Беруть участь	Планують
12	1
7	3
1	2
20	6

З 35 бібліотек беруть участь у різних корпоративних проектах 20. Це такі проекти: реферативна база даних „Україніка наукова”, „Галузева реферативна база”, зведені ЕК всеукраїнського, регіонального, обласного або міського рівнів, проект „Придніпровський корпоративний каталог”, „Система реферування української наукової літератури” з підтримкою онлайнового доступу до БД „Наукова періодика України” НБУ ім. В. І. Вернадського, „Краєзнавча картотека Буковини”, Корпоративний каталог періодичних видань вузівських бібліотек м. Миколаєва, Зведений каталог бібліотек м. Миколаєва, Єдина картка читача бібліотек вищих навчальних закладів м. Харкова та ін.

У 2016 р. бібліотека Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди планує приєднатися до корпоративного

регіонального проекту Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Короленка „Бібліотечна енциклопедія Харківщини”. Як видно з таблиці, 6 бібліотек планують участь у подальшій співпраці, 9 – не беруть участі і не планують.

Результати анкетування стосовно участі бібліотек у формуванні ЗвБД дисертацій і збірників наукових праць представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Участь освітянських бібліотек України у формуванні зведених баз даних

Програмне забезпечення	Кількість бібліотек	Є у фонді й відображено в ЕК		Опрацьовують ЗНП в ЕК		Беруть участь у формуванні ЗвБД		Хотіли б долучитися до формування ЗвБД		Готові до співпраці на єдиних умовах		Мають можливість обміну БЗ через Інтернет	
		Дис.	ЗНП	АО	Зміст	Дис.	ЗНП	Дис.	ЗНП	Так	Ні	Так	Ні
САБ „ІРБІС”	14	13	14	10 2 пл.	9 1 пл.	11 1 пл.	7 3 пл.	3	5	7	1	12	1
УФД-Бібліотека	16	16	16	14	1 5 пл.	1 пл.	2 пл.	12	13	11	5	10	5
Інші програми	5	5	5	4 1 пл.	1 3 пл.	3 пл.	3 пл.	5	5	4	3	2	3
Усього:	35	34	35	28 3 пл.	11 9 пл.	11 5 пл.	7 8 пл.	20	23	22	9	24	9

Основними нашими партнерами в цій роботі є бібліотеки, що використовують САБ „ІРБІС”. З 14 бібліотек 11 беруть участь у формуванні ЗвБД дисертацій і 7 – у формуванні ЗвБД ЗНП. Як видно з таблиці, є бібліотеки, які хотіли б долучитися до створення ЗвБД і готові до співпраці за спільними правилами. Серед зацікавлених у такій співпраці значна кількість бібліотек, що працюють у програмному забезпеченні „УФД/Бібліотека” (46 %). На жаль, у нинішніх умовах застосування різного програмного забезпечення на тлі відсутності доступних конверторів значно звужує коло можливих партнерів і є суттєвою перешкодою для розвитку корпоративних зв’язків. Розв’язання проблеми конвертування БЗ дасть змогу значно розширити коло партнерів для співпраці з багатьма бібліотеками.

З серпня 2013 р. ведеться моніторинг використання ЗвБД дисертацій, а з вересня 2014 р. – ЗвБД збірників наукових праць.

Результати моніторингу відображають позитивну динаміку відвідування обох ЗвБД, що свідчить про наявність стійкого інтересу до інформації, розміщеної в них (рис. 1, 2). Наприклад, якщо в січні 2014 р. зафіксовано лише 640 відвідувань ЗвБД дисертацій, то в березні 2016 р. – уже 6232. На початку формування ЗвБД збірників у жовтні 2014 р. зафіксовано 490 відвідувань, а в березні 2016 – 2460 відвідувань.

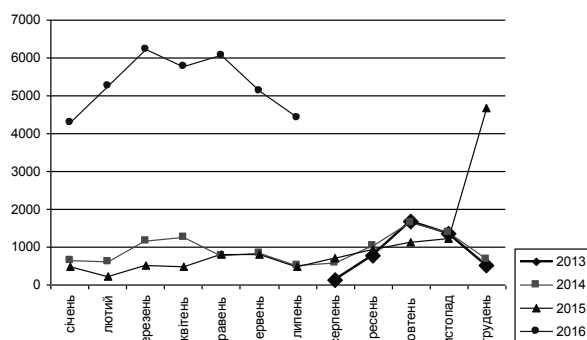

Рис. 1. Графік відвідувань ЗвБД дисертацій

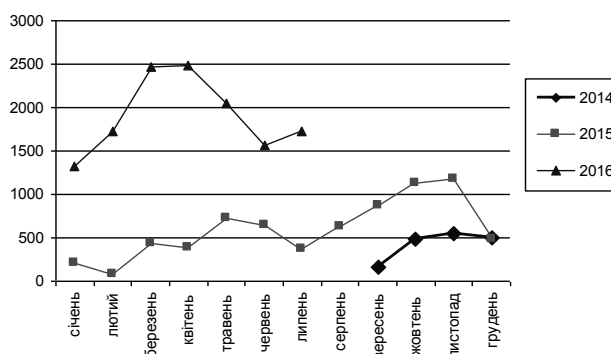

Рис. 2. Графік відвідувань ЗвБД збірників наукових праць

Висновки. Співпраця ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з освітянськими бібліотеками України з формування зведених баз даних дисертацій і збірників наукових праць є актуальним і перспективним напрямом роботи. Їх створення дасть змогу об'єднати зусилля бібліотек для формування ІГР на більш якісному рівні та поліпшити якість опрацювання документів, скоротити трудовитрати бібліотек, підвищити рівень забезпечення інформаційних потреб користувачів наданням їм вільного і багатоаспектного доступу до інтегрованого інформаційного ресурсу.

Роботу зі зведеними базами даних передбачено розвивати, залучаючи до співпраці інші бібліотеки, у першу чергу ті, що працюють у програмному забезпеченні САБ „ІРБІС”. Бібліотеки, що використовують інше програмне забезпечення, є потенційними партнерами і залучатимуться до співпраці після розв’язання проблеми конвертування БЗ.

Список використаних джерел

1. Беззуб І. О. Кооперація як резерв розвитку діяльності бібліотек ВНЗ [Електронний ресурс] / Ірина Олександрівна Беззуб // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів : Міжнар. наук. конф. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/82>. – Назва з екрана.
2. Дікунова О. А. Корпоративна взаємодія освітянських бібліотек у створенні інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу / О. А. Дікунова // Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 21–23 жовт. 2014 р. / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка [та ін.]. – Полтава, 2014. – С. 178–186.

3. Зоріна Н. Є. Кооперування діяльності з аналітичного опрацювання збірників наукових праць: проблеми і перспективи [Електронний ресурс] / Н. Є. Зоріна // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : матеріали всеукр. наук.-практ. семінару, 16–18 верес. 2012 р. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://dnpb.n-t.ru/datas/upload/files/807830330.pdf>. – Назва з екрана.

4. Зоріна Н. Є. Аналітичне опрацювання статей із наукових збірників і організація електронного каталогу на засадах кооперування діяльності / Н. Є. Зоріна. // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2012. – Вип. 3 : Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України: стан та перспективи. – С. 183–192.

5. Коваленко С. Г. Бібліографічна Зведена база даних дисертацій – складова інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу / Світлана Коваленко // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 2. – С. 14–17.

6. Коваленко С. Г. Зведена база даних дисертацій з педагогіки та психології: актуальність та перспективи створення [Електронний ресурс] / С. Г. Коваленко // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : матеріали всеукр. наук.-практ. семінару, 16–18 верес. 2012 р. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2012. – С. 128–136. – Режим доступу: http://www.dnpg.gov.ua/research_activity/seminar_konf/.

7. Лобановська І. Г. Взаємодія освітянських бібліотек України у формуванні інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу: організаційний аспект / Інна Лобановська // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 9. – С. 16–20.

8. Лобановська І. Г. Кооперування й координування діяльності освітянських бібліотек у створенні інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу / І. Г. Лобановська // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 4 : Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу. – С. 60–69.

9. Мар'їна О. Розвиток корпоративних бібліотечних проєктів в Україні / Олена Мар'їна // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 1. – С. 22–25.

10. Мыхлык В. Корпоративное сотрудничество и каталогизация документов в ЦНБ им. Я. Коласа НАН Беларуси / Вера Мыхлик // Бібл. вісн. – 2013. – № 6. – С. 21–24.

11. Племнек А. Корпоративные библиотечные проекты в России: эффективная форма взаимодействия / Александр Племнек // Библ. дело. – 2009. – № 13. – С. 36–37.

12. Попик В. Стратегія розвитку бібліотечної сфери та пріоритети формування національного науково-інформаційного простору / В. Попик // Бібл. вісн. – 2015. – № 5. – С. 3–9.

13. Самойленкова В. А. Корпоративная каталогизация в библиотеках системы высшего профессионального образования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 05.25.03 / Самойленкова Виктория Аркадьевна ; науч. рук. Сидоренко Вера Степановна ; Краснодар. ун-т культуры и искусств. – Краснодар, 2010. – 21 с.

14. Самчук Л. І. Розвиток кооперативної діяльності освітянських бібліотек України з формування електронних каталогів [Електронний ресурс] / Самчук Лариса Іванівна, Лисиця Наталія Василівна // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 2. – Режим доступу: [www.http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/658/498](http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/658/498) – Назва з екрана.

15. Седих В. В. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи / В. В. Седих, Г. П. Терентьєва, В. К. Удалова. – Харьков, 2003. – С. 126–133.

Зорина Н. Е., Коваленко С. Г.

Сотрудничество библиотек системы образования Украины по созданию сводных баз данных

В статье освещён опыт взаимодействия ГНПБ Украины им. В. А. Сухомлинского с ведущими библиотеками системы образования по созданию отраслевых сводных баз данных

диссертаций и сборников научных трудов, а также значение такого сотрудничества для формирования высококачественного информационного ресурса современной научной библиотеки. Рассмотрены особенности, основные проблемы и перспективы организации сводных баз данных на основе кооперации.

Ключевые слова: *электронный каталог, сводные базы данных, сводные каталоги, диссертации, сборники научных трудов, Государственная научно-педагогическая библиотека Украины имени В. А. Сухомлинского, библиотеки системы образования, сотрудничество, кооперация, интегрированный отраслевой информационный ресурс, ИОИР.*

Zorina N. Y., Kovalenko S. H.

Cooperation of Education Libraries of Ukraine in Creation of Master Databases

The article deals with the peculiarities of cooperation between V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine and education libraries of Ukraine in the creation of subject dissertations and collected scientific papers master databases; the author of the article reveals the significance of such cooperation for the formation of high-quality information resource of modern scientific library. The peculiarities, main problems and prospects of organising master databases on the basis of cooperation are described.

Keywords: *e-catalogue, V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine, cooperation, master databases, master catalogues, dissertations, collected scientific papers, scientific articles, document analysis and synthesis.*

УДК 004.738.1:027.7

Акульшина А. В.

зам. директора НТБ ГВУЗ

*„Приазовский государственный
технический университет”, г. Мариуполь*

СОЗДАНИЕ ВЕБ-САЙТА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ БИБЛИОТЕКИ ВУЗА

Рассмотрен опыт создания веб-сайта и электронного каталога на примере научно-технической библиотеки Приазовского государственного технического университета.

Ключевые слова: *библиотечный сайт, электронный каталог, библиотечная статистика, университетская библиотека, автоматизация библиотечных процессов*

Постановка проблемы. Библиотечный сайт – необходимость нашего времени. Сегодня создать свой сайт означает для библиотеки реализовать одну из задач автоматизации – объединить традиционное книжное содержание библиотечной деятельности и высокую степень владения современными программными средствами [1, с. 18].

Изложение основного материала. Создание сайта в библиотеке ПГТУ началось в 2011 году. Для этого была создана рабочая группа, которая разработала структуру будущего сайта. В группу входили директор библиотеки, заместитель директора, наиболее творческие представители отдела художественной литературы и отдела информационных технологий. Рабочая группа действует постоянно, т. е. продолжает свою работу и до сих пор.

Для создания сайта было решено использовать программу Туро3, так как с помощью этой программы уже был создан сайт университета. Программа позволяет отображать интерфейс на любом языке. Страницы представлены на украинском, русском и английском языках. Библиотекари могли участвовать в